

Proposition: Medlemsavgiftsmodell

1. Förslag till beslut

Representantskapet föreslås besluta:

- att** *medlemsavgiften är på minimum 3 000 kronor och max 60 000 kronor*
- att** *medlemsavgiften fastställs till 0,5% av en organisations fria medel (dvs. allt som inte är bidrag/anslag)*
- att** *endast 5 % av en organisations gåvor/insamlade medel räknas med i fria medel*
- att** *samma avgift gäller för ordinarie och associerade medlemmar*

2. Bakgrund

På det extra representantskapet i september 2025 beslutades att Forum ska "skapa tydligare förutsättningar för breddad medlemsbas genom en ny medlemsmodell med reviderade, tydliga avgifter och villkor."

Idag har Forum en fast medlemsavgift utifrån intervall, baserad på en organisations totala omsättning, med en lägsta avgift på 5 000 kronor och en högsta avgift på 150 000 kronor. Avgiftsnivåerna i nuvarande modell har upplevts som höga, och att basera avgiften på total omsättning har ifrågasatts, eftersom vissa organisationer har stora öronmärkta bidragsmedel eller vidareförmedlar medel som de inte själva disponerar.

Under hösten har ett arbete genomförts för att ta fram en ny medlemsavgiftsmodell. Arbetet har baserats på en omvärldsanalys av ett tjugotal andra organisationers avgiftsmodeller, enkätsvar från drygt 100 organisationer samt dialog med ett flertal (medlems)organisationer.

3. Den nya avgiftsmodellen

Utgångspunkten i arbetet har varit att total omsättning i många fall ger en missvisande bild av en organisations faktiska betalningsförmåga. "Fria medel" (dvs. ej bidrag/anslag) ger en bättre bild av det ekonomiska utrymme som organisationen själv kan disponera och bedöms därför vara en mer rättvis grund för medlemsavgiften.

Till fria medel räknas *allt som inte är bidrag*, exempelvis medlemsintäkter, försäljning, deltagaravgifter, ränteintäkter, övriga intäkter samt gåvor och insamlade medel.

Samtidigt har gåvor och insamlade medel diskuterats särskilt, då de ofta är mindre strikt öronmärkta än bidrag men kan variera i karaktär. Genom att räkna in en begränsad andel av gåvorna – 5 procent – skapas en rimlig avvägning mellan att helt bortse från gåvor och att fullt ut likställa dem med fria medel.

Procentsatsen för medlemsavgiften har prövats genom beräkningar baserade på ett stort antal organisationers faktiska ekonomiska förutsättningar och jämförts med alternativa nivåer. Nivån 0,5 procent bedöms ge en rimlig balans mellan intäcksbehov och betalningsförmåga samt skapa förutsägbarhet över tid. Lägre procentsats bedöms riskera otillräckliga intäkter, medan högre nivåer kan utgöra ett hinder för medlemskap.

Räkneexempel

Räkneexempel hur medlemsavgifterna räknas ut:

1. Medlemsavgiften räknas ut genom att först kolla i resultaträkningen från årsredovisningen hos en medlemsorganisation

Resultaträkning

Belopp i kr	Not	2024-01-01 - 2024-12-31	
Medlemsavgifter		840 000	Fria medel
Bidrag	2	9 000 000	Ej fria medel
Insamlade medel / gåvor	3	1 750 000	5% av dessa
Nettoomsättning (försäljning, företagssamarbeten, osv.)		2 600 000	Fria medel
Övriga verksamhetsintäkter		10 500	Fria medel
Verksamhetens intäkter		14 200 500	

2. De fria medlem som avgiften baseras på räknas ihop

Medlemsavgifter	840 000
5% av insamlade medel / gåvor	87 500
Nettoomsättning	2 600 000
Övriga verksamhetsintäkter	10 500
Ränteintäkter	7 250
"Fria medel"	3 545 250

3. Medlemsavgiften räknas fram genom att ta 0,5% av de uträknade fria medlen

Fria medel * 0,5% = medlemsavgiften
3 545 250 * 0,005 = 17 726,25 kr

Den föreslagna modellen innehåller även ett tydligt golv och tak. Miniminivån (3 000 kronor) säkerställer att medlemskapet har ett faktiskt ekonomiskt värde och att alla medlemmar bidrar till organisationens gemensamma grund. Taket (60 000 kronor) finns för att undvika att ett fåtal stora organisationer står för en oproportionerligt stor andel av medlemsintäkterna, vilket idag skapar sårbarhet i intäktsstrukturen.

Att samma avgiftsmodell gäller för ordinarie och associerade medlemmar bedöms därför bidra till enkelhet, transparens och tydlighet i medlemskapet.

4. Styrelsens övervägande

I arbetet med att ta fram den nya medlemsavgiftsmodellen har flera alternativa modeller övervägts. Bland annat har olika procentsatser prövats, liksom modeller som fortsatt baseras på total omsättning eller fasta avgiftsintervall. Även frågan om differentierade avgifter för ordinarie respektive associerade medlemmar har diskuterats.

Dessa alternativ har bedömts ha tydliga nackdelar, såsom bristande träffsäkerhet, ökad komplexitet eller risk för otydlighet kring medlemskapets värde. Den föreslagna modellen, där avgiften baseras på fria medel i kombination med ett tydligt golv och tak, bedöms därför bäst uppfylla målen om rättvisa, transparens och långsiktig hållbarhet för organisationen.

5. Konsekvenser

Med nuvarande medlemsbas bedöms medlemsintäkterna initialt minska, då majoriteten av nuvarande medlemmar får en lägre avgift och avgifterna för de största organisationerna sänks. Samtidigt minskar den ekonomiska sårbarheten i nuvarande modell, där tre medlemsorganisationer idag står för cirka 60 procent av medlemsintäkterna.

På längre sikt bedöms den nya modellen, i kombination med organisationens tydligare inriktning och ett utvecklat medlemsvärde kunna bidra till en bredare medlemsbas. En större och mer varierad medlemsbas bedöms i sin tur kunna skapa bättre förutsättningar för stabilare medlemsintäkter samt för kompletterande intäkter genom exempelvis utbildningar, nätverk och partnerskap.

När den nya avgiftsmodellen har antagits kommer Forums styrelse att uppdatera *Policy för hantering av medlemsavgifter*, som anger mer i detalj hur medlemsavgiften ska beräknas, exempelvis år för beräkning.

Den nya avgiftsmodellen bedöms inte påverka de administrativa resurserna för Ideella Sverige.